

Маньковський Є. В.

аспірант,

кафедра міжнародних відносин,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,

вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65082, Україна

E-mail: jenia.mankovsky@gmail.comORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-68475821>

УКРАЇНЬКА ДІАСПОРА У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ У 2014–2026 РОКАХ

У статті представлено результати дослідження еволюції української діаспори у Великій Британії впродовж 2014–2026 рр. Метою статті є комплексний аналіз змін у чисельності, соціальній структурі, формах самоорганізації, культурному житті та напрямках суспільно-політичної активності української громади у Великій Британії в умовах російсько-української війни. У результаті дослідження встановлено, що впродовж 2014–2026 років українська діаспора у Великій Британії пройшла кількісну та якісну трансформацію: від відносно невеликої історично сформованої громади до однієї з найбільш помітних нових етнічних спільнот країни. Зростання чисельності діаспори особливо посилилося після 2022 року внаслідок масштабного переміщення громадян України до Великої Британії в межах гуманітарних програм підтримки. Виявлено, що сучасна структура української діаспори характеризується високим освітнім потенціалом, професійною різноманітністю, переважанням жінок і дітей серед новоприбулих, а також поєднанням історичних організацій із новими горизонтальними формами громадської самоорганізації. Дослідження показало, що традиційні інституції української громади співіснують із новими волонтерськими, соціальними та адвокаційними ініціативами, які виникли під впливом війни та нових міграційних процесів. Особливу увагу приділено тому, що у 2014–2026 роках українська діаспора у Великій Британії виконувала не лише соціально-культурну, а й суспільно-політичну функцію: через діяльність громадських організацій, публічні акції, інформаційні кампанії, взаємодію з британськими політичними колами та адвокаційні ініціативи вона сприяла формуванню стійкої підтримки України в британському суспільстві та політичному середовищі. Водночас культурні проекти, освітні програми, фестивалі, мистецькі заходи та діяльність українських організацій стали важливим інструментом збереження національної ідентичності й популяризації України у британському публічному просторі. Доведено, що в умовах російської агресії українська діаспора стала важливим чинником міжнародної солідарності з Україною, поєднуючи гуманітарну допомогу, громадянську мобілізацію, культурну дипломатію та суспільну підтримку українських громадян у Великій Британії.

Ключові слова: українська діаспора, українсько-російська війна, міграція, Велика Британія, політичні процеси, міжнародна діяльність.

Постановка проблеми в загальному вигляді, її зв'язок з науковими або практичними задачами. У 2013 році очікувалося, що президент України Віктор Янукович підпише Угоду про асоціацію між ЄС і Україною, яка зміцнить зв'язки

між Україною та Європейським Союзом (ЄС). Однак 21 листопада він призупинив переговори щодо угоди про асоціацію з ЄС. Замість того, щоб продовжувати давній курс країни до європейської інтеграції, Янукович вирішив шукати тісніші зв'язки з Євразійським митним союзом, очолюваним Росією. Цей політичний зсув спровокував соціальну мобілізацію громадян, які поділяли відданість західній демократії та підтримували інтеграцію країни з ЄС. Демонстранти зібралися на Майдані, площі в центрі Києва. Спочатку мирні демонстрації, відомі як протести Євромайдану (також відомі як Революція гідності), спричинили загальнонаціональні протести, а в Києві переросли у насильницькі взаємодії з численними смертями після рішення уряду заборонити протести та втручання за допомогою озброєної поліції. Повстання на Євромайдані 2013 року не лише мобілізувало маси в Україні, а й викликало сильну реакцію серед українських громад за кордоном. Від перших днів протестів Євромайдану українські діаспори по всьому світу підтримували повстання за демократичні зміни. Українська діаспора у Великій Британії у 2014–2026 роках зазнала масштабних змін, еволюціонувавши від історично сформованої громади до потужної спільноти, яка значно зросла після 2022 року. Відповідно, виникає наукова проблема вивчення розвитку та діяльності української діаспори в Великій Британії у 2014–2026 роках.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, методологічної основи дослідження. Безпосередньо українська діаспора у Великій Британії як окремий об'єкт комплексного політичного чи соціального аналізу в сучасній науковій літературі досліджена поки що обмежено. Водночас можна виокремити низку праць, які формують теоретичне й емпіричне підґрунтя для такого дослідження. Насамперед це праці І. Лапшиної, яка у статті (Lapshyna, 2019) аналізує мобілізацію української діаспори у Великій Британії та Польщі після Євромайдану і початку війни на Донбасі, розглядаючи її як форму транснаціональної громадянської участі, спрямованої на підтримку держави походження. Подальший розвиток цієї тематики представлено у дослідженні (Lapshyna, 2021), де авторка простежує механізми діаспорної мобілізації у відповідь на революційні події та російську агресію, акцентуючи увагу на взаємодії історично сформованої та нової хвилі української міграції у Великій Британії. Значний внесок у вивчення новітнього етапу розвитку української діаспори зроблено А. Фіхелем (Fihel et al., 2025), який досліджує мобілізацію українських діаспорних спільнот у перші два роки після початку повномасштабної війни, зокрема механізми самоорганізації, волонтерської діяльності та підтримки України в різних європейських країнах, включаючи Велику Британію. Питання інтеграції новоприбулих українців у британське суспільство висвітлено у матеріалі К. Адамс (Adams, 2023), де окреслено основні соціальні виклики адаптації українських біженців, зокрема проблеми житла, мовної інтеграції та доступу до ринку праці. У дослідженні Р. Брінклі (Brinkley, 2022) увага зосереджується на політичному, безпековому та діаспорному вимірах українсько-британських відносин, де українська громада розглядається як чинник посилення двосторонньої взаємодії. Праця К. Джайлз (Giles, 2022) демонструє мобілізацію української громади у Великій Британії після початку повномасштабного вторгнення та роль громадських ініціатив у формуванні британської суспільної підтримки України. Для ширшого політичного контексту важливим є дослідження С. Куделії (Kudelia, 2015), яке дозволяє простежити внутрішньополітичні передумови процесів, що стали одним із чинників нової

хвилі української міграції після 2014 року. Важливу фактологічну основу для аналізу сучасної чисельності та структури української громади становлять офіційні статистичні матеріали (Migration statistics related to the Homes for Ukraine scheme, 2024), які відображають масштаби переміщення українських громадян до Великої Британії після 2022 року. Політичний контекст державної реакції Великої Британії на російсько-українську війну представлено в аналітичному звіті (The UK response to the war in Ukraine, 2024), де окреслено механізми державної підтримки України та українських громадян. Додатково питання функціонування громадських структур українців у британському середовищі висвітлює публікація (Ukrainian community organisations in Britain and refugee integration, 2023), у якій показано роль громадських організацій у підтримці інтеграції біженців і збереженні соціальної згуртованості української громади. Таким чином, попри наявність окремих праць, комплексне дослідження української діаспори у Великій Британії в умовах російсько-української війни залишається недостатньо розробленим, що зумовлює актуальність цієї статті як однієї з перших спроб системного аналізу даного явища.

У дослідженні використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що дозволили проаналізувати еволюцію української діаспори у Великій Британії в контексті політичних та соціальних трансформацій 2014–2026 років. Основу емпіричної бази становили метод документального аналізу та аналіз вторинних джерел, зокрема наукових публікацій, аналітичних матеріалів, офіційних статистичних даних британських інституцій, матеріалів громадських організацій української діаспори та відкритих інформаційних ресурсів. Для вивчення сучасних форм самоорганізації української громади, її публічної активності, культурних практик і механізмів підтримки України використано аналіз медіаматеріалів та інтернет-ресурсів, що дозволило простежити динаміку громадських ініціатив і комунікаційних практик у різні періоди російсько-української війни. Елементи дискурс-аналізу застосовано для інтерпретації способів репрезентації української діаспори у британському суспільному просторі, а також для виявлення домінуючих наративів щодо інтеграції, солідарності та громадянської мобілізації. Використання комплексу взаємодоповнювальних методів забезпечило можливість методологічної тріангуляції, зіставлення різних типів джерел та формування більш цілісного уявлення про кількісні, структурні й функціональні зміни української діаспори у Великій Британії в умовах війни.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття. Формулювання цілей статті. Попри наявність окремих досліджень, присвячених українській діаспорі у країнах Європи, у сучасній науковій літературі недостатньо висвітлено комплексні зміни, що відбулися в українській громаді Великої Британії після 2014 року під впливом російсько-української війни. Недостатньо дослідженими залишаються трансформація чисельності та соціальної структури діаспори, розвиток її організаційних форм, культурних практик, а також механізми участі української громади у підтримці України в умовах воєнного часу.

Метою статті є комплексний аналіз змін у чисельності, структурі, формах самоорганізації та напрямках суспільної активності української діаспори у Великій Британії впродовж 2014–2026 років.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням наукових результатів. Для досягнення поставленої мети доцільно зосередити увагу на кількох взаємопов'язаних аспектах розвитку української діаспори

у Великій Британії: динаміці чисельності та зміні соціальної структури громади, еволюції організаційних форм і громадської активності, розвитку культурного життя, а також основних напрямів підтримки України в умовах російсько-української війни.

Чисельність та структура діаспори

У 2014–2021 роках українська діаспора у Великій Британії демонструвала стійке зростання чисельності та суттєві зміни у своїй соціальній структурі. Якщо до 2014 року українська громада залишалася відносно невеликою та складалася переважно з нащадків повоєнної хвилі міграції (Lapshyna, 2019), то після подій Євромайдан і початку російської агресії проти України розпочався новий етап формування діаспори.

За оцінками британської статистики та громадських організацій, на початку 2010-х років у Великій Британії проживало близько 20–25 тисяч осіб українського походження. Після 2014 року ця цифра поступово зростала. До 2019–2021 років кількість громадян України, які постійно або тимчасово проживали у Сполученому Королівстві, оцінювалася приблизно у 35–40 тисяч осіб (Lapshyna, 2021). Зростання було зумовлене, перш за все, трудовою міграцією, освітньою мобільністю та сімейною міграцією. Більшість українців концентрувалися у великих містах, насамперед у Лондоні та його передмістях. Значні громади також сформувалися у Манчестері, Бірмінгемі, Бристолі та Единбурзі.

Структура діаспори у 2014–2021 роках характеризувалася помітним омолодженням. Якщо повоєнна хвиля складалася переважно з політичних емігрантів та їхніх родин, то нова хвиля міграції включала значну частку молодих людей віком 20–40 років. Це були студенти, IT-спеціалісти, фінансисти, медики, науковці та підприємці. (Lapshyna, 2021)

Рівень освіти українців у Великій Британії був відносно високим. Значна частина новоприбулих мала вищу освіту, а багато хто навчався або працював у провідних університетах. Це сприяло формуванню професійно активної та конкурентоспроможної громади.

У гендерному співвідношенні спостерігалася відносна рівновага, однак у сфері догляду, медицини та обслуговування частіше працювали жінки, тоді як у технологічному секторі та фінансах – чоловіки. Водночас із розвитком IT-сфери гендерний баланс поступово вирівнювався. (Lapshyna, 2019)

Українська діаспора мала розгалужену мережу громадських, культурних та релігійних організацій. Ключову роль продовжував відігравати Союз українців у Великій Британії, який координував культурні заходи, освітні ініціативи та збереження національної ідентичності. Паралельно виникали нові громадські об'єднання, створені представниками нової хвилі міграції.

Період 2022–2026 років став безпрецедентним етапом зростання української діаспори у Великій Британії у зв'язку з повномасштабним вторгненням Росії в Україну у лютому 2022 року. Якщо до 2022 року чисельність українців у країні оцінювалася приблизно у 35–40 тисяч осіб, то вже протягом першого року війни кількість громадян України, які прибули до Сполученого Королівства, різко зростає (Association of Ukrainians in Great Britain, 2026).

У 2022–2023 роках Велика Британія запровадила спеціальні візові програми для українців, що дозволило сотням тисяч людей отримати тимчасовий захист. За офіційними даними, упродовж 2022–2024 років до країни прибуло понад 150 ти-

сяч громадян України (Migration statistics related to the Homes for Ukraine scheme, 2024). Таким чином, станом на 2025–2026 роки загальна чисельність української громади у Великій Британії оцінюється приблизно у 180–200 тисяч осіб (включно з довоєнною діаспорою) (History of Ukrainian organisations in Britain, 2025).

Більшість новоприбулих оселилися в Англії, насамперед у Лондоні та його агломерації, а також у великих містах центральної та північної частини країни. Частина українців проживає у Шотландії, Уельсі та Північній Ірландії, часто в невеликих громадах, куди їх розселили в межах державних програм підтримки (Fihel et al., 2025).

Структура діаспори у 2022–2026 роках суттєво відрізняється від попереднього періоду. Якщо раніше переважали трудові мігранти та студенти, то після 2022 року більшість новоприбулих становлять жінки з дітьми, а також люди похилого віку. Це пов'язано з воєнними обмеженнями на виїзд чоловіків призовного віку з України (Association of Ukrainians in Great Britain, 2026).

Для української діаспори у 2022–2026 роках були притаманні такі специфічні риси, як значна перевага жінок серед дорослого населення, висока частка дітей та підлітків, які інтегруються у британську систему освіти та наявність осіб з різним соціально-професійним статусом – від висококваліфікованих спеціалістів до людей, які втратили роботу через війну (History of Ukrainian organisations in Britain, 2025).

Попри складні обставини, значна частина українців має вищу освіту та професійний досвід у сферах ІТ, медицини, освіти, інженерії та бізнесу. Однак через мовний бар'єр і необхідність підтвердження дипломів багато хто на початковому етапі працює у сферах обслуговування, логістики та соціальної підтримки (Fihel et al., 2025).

Після 2022 року українська громада у Великій Британії стала значно більшою та різноманітнішою. Історичні організації співпрацюють із новоствореними волонтерськими ініціативами, гуманітарними фондами та освітніми центрами. Активну роль у координації підтримки відіграють місцеві органи влади та центральні структури, зокрема Уряд Великої Британії (Association of Ukrainians in Great Britain, 2026).

Важливою особливістю періоду є формування численних локальних українських спільнот у регіонах, де раніше українська присутність була мінімальною. Це сприяє географічному розширенню діаспори та створенню нової мережі культурних, освітніх і соціальних ініціатив (History of Ukrainian organisations in Britain, 2025).

Організація та активність діаспори

Період 2014–2021 років став етапом значної активізації української діаспори у Великій Британії. Події Євромайдану, анексія Криму та війна на сході України спричинили консолідацію громади, посилення її самоорганізації та зростання політичної й культурної активності. Українська спільнота стала більш помітною у британському суспільстві та медіапросторі (Lapshyna, 2019).

Центральну роль у житті громади продовжував відігравати Союз українців у Великій Британії (СУБ), заснований ще у 1946 році. Ця організація об'єднує українців і тих, хто має українське походження, для збереження культурної ідентичності, мовної спадщини, а також організації суспільних і освітніх заходів. Вона має широку мережу місцевих відділень і культурних центрів, підтримує українські школи, жіночі та молодіжні асоціації, співпрацює з посольством України. СУБ координував діяльність осередків у різних містах, підтримувала українські суботні школи, культурні центри та видавничу діяльність. СУБ також став важливою платформою для мобілізації допомоги Україні після 2014 року (Lapshyna, 2021).

Важливими осередками громадського життя залишалися українські церкви – греко-католицькі та православні парафії, які виконували не лише релігійну, а й соціальну функцію, об'єднуючи громаду навколо культурних і благодійних ініціатив (Advocacy and community support initiatives, 2024).

Після початку війни з'явилася низка нових громадських та волонтерських ініціатив, створених представниками нової хвилі міграції. У Лондон та інших містах почали діяти незалежні громадські групи, які організовували акції солідарності з Україною, інформаційні кампанії для британської аудиторії, благодійні збори на підтримку Збройних сил України та постраждалих від війни а також культурні заходи для популяризації української культури (Association of Ukrainians in Great Britain, 2026).

Регулярні мітинги проходили біля будівлі Парламент Сполученого Королівства та дипломатичних представництв. Активісти співпрацювали з британськими парламентарями, аналітичними центрами та правозахисними організаціями, привертаючи увагу до російської агресії та необхідності санкційної політики (What can you do to support Ukraine & Ukrainians?, 2023).

Одним із ключових напрямів активності діаспори стала благодійність. У 2014–2021 роках українці у Великій Британії регулярно організовували збори коштів, гуманітарної допомоги, медичного обладнання та спорядження. Волонтерські мережі координували логістику допомоги до України, співпрацюючи як із громадськими фондами, так і з приватними донорами. Благодійні концерти, ярмарки та культурні фестивалі поєднували функції збору коштів і популяризації української культури. Таким чином, громадська активність мала як гуманітарний, так і іміджевий характер (Association of Ukrainians in Great Britain, 2026).

Соціальні мережі та онлайн-платформи стали важливим інструментом координації подій, поширення інформації та формування нової, більш мобільної мережевої структури громади.

Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року українська діаспора у Великій Британії зазнала суттєвого зростання й активізації. Великобританія стала однією з ключових країн, куди переселилися десятки тисяч українських біженців та працівників, що сприяло появі нових громадських ініціатив, посиленню вже існуючих організацій і розвитку культурно-соціальної активності українців (Advocacy and community support initiatives, 2024).

До провідних організацій української діаспори долучилася також спільнота-суб Ukrainian Voice UK – коаліція громадських груп, благодійних організацій, науковців і лідерів громад, що зосереджена на адвокації прав і довгостроковій інтеграції українців, які прибули до Великої Британії після 2022 року (Advocacy and community support initiatives, 2024).

Після початку вторгнення з'явилися численні волонтерські проекти, які допомагають українським біженцям адаптуватися, такі як UK Welcomes Ukraine – добровільна група, що координує прийом українських сімей у Великій Британії, поєднуючи їх з британськими господарями й допомагаючи з оформленням віз та іншими практичними питаннями; Ukrainian Sponsorship Pathway UK (USPUK) у партнерстві з Communities for Ukraine та Citizens UK – спільна програма переселення та підтримки українців через домовленості з громадськими, релігійними і університетськими структурами. Волонтерські консультаційні центри діють по всій країні, допомагаючи новоприбулим із житлом, працевлаштуванням, соціаль-

ними виплатами й освітніми можливостями (History of Ukrainian organisations in Britain, 2025).

Культурне життя діаспори

У 2014–2021 роках, попри політичні виклики та відносну роздрібненість, українська діаспора у Великій Британії активно підтримувала і розвивала культурне життя, сприяючи збереженню національної ідентичності, популяризації української культури серед британців та інтеграції української спільноти в культурний простір країни.

Насамперед слід відзначити діяльність СУБ. Він регулярно організовував культурні, освітні, історичні та пам'ятні заходи: від святкування днів пам'яті історичних подій (як-от Голодомор, видатні річниці) до просвітницьких виставок, літературних читань, етно-фестивалів та виступів музичних і танцювальних колективів. Організація також підтримувала українські школи, бібліотеки, архіви та танцювальні гурти для збереження мови та традицій серед молодого покоління (What can you do to support Ukraine & Ukrainians?, 2023).

Окрім СУБ, діяли й інші спільноти та ініціативи, зокрема студентські групи в університетах (Кембридж, Оксфорд тощо) та неформальні культурні проекти (перегляди фільмів, тематичні події на базі українських центрів у Лондоні), які сприяли підтримці творчих зв'язків серед української молоді та популяризації культури в британському середовищі (History of Ukrainian organisations in Britain, 2025).

Активною частиною діаспорного культурного життя були концерти, виставки та літературні вечори, як то художні та музичні заходи, концерти класичної музики, поетичні читання і тематичні вистави. У 2021 році, наприклад, було організовано концерт на честь 30-ї річниці незалежності України з участю професійних музикантів, поетів та художників, творчо поєднуючи українську культуру з британською аудиторією. Традиційні концерти пам'яті українського поета Тараса Шевченка, музичні виступи класичних і народних ансамблів, камерні вечори, а також мистецькі виставки місцевих українських художників відбувалися регулярно у культурних центрах та церквах, сприяючи збереженню творчої спадщини й розвитку нових художніх проєктів.

Крім того, діаспора брала участь в організації українських кіно- та літературних показів (кіносеанси, творчі зустрічі з акторами і режисерами), що підтримували інтерес до сучасного українського мистецтва серед широкого кола британців і вихідців з України.

Українські культурні центри та школи відігравали важливу роль у викладанні мови, народних традицій, історії та літератури. Регулярними були святкування традиційних українських свят – Різдва, Великодня, Івана Купала – із фольклорними елементами, народними іграми та ремеслами, що зміцнювали культурну ідентичність у новому поколінні українців у діаспорі.

Комунікація між діаспорними організаціями, культурними центрами, британськими освітніми установами та посольством України у Великій Британії сприяла не лише кращій організації подій, а й поширенню знань про Україну серед британської громадськості.

Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну в 2022 році культурне життя української діаспори у Великій Британії значно активізувалося. Нові хвилі міграції та підвищений міжнародний інтерес до України сприяли розширенню мистецьких, літературних, освітніх та громадських ініціатив, які не лише

об'єднували українців за кордоном, але й популяризували українську культуру серед британської аудиторії.

Однією з помітних тенденцій стало проведення щорічних культурних фестивалів, учасниками яких ставали як українські митці, так і їхні британські колеги. Так, International Arts Festival UKRAÏNE у 2025 і 2026 роках у містечку Херефорд поєднував концерти, виставки, виступи танцювальних колективів та ремісничі виставки, демонструючи українську творчість у серці Англії. На фестивалі виступали як традиційні музичні гурти, так і сучасні виконавці, а програми включали як народні пісні та танці, так і авторські твори (Advocacy and community support initiatives, 2024).

Акцент на культурному діалозі між Україною та Великою Британією підтримує і Сезон культури Велика Британія/Україна – спільний проект Британської Ради та Українського інституту, який триває ще з 2022 року і включає серії мистецьких подій, резиденцій художників, лекцій, кінопоказів та дискусій, спрямованих на творення довгострокових культурних партнерств (What can you do to support Ukraine & Ukrainians?, 2023).

У 2025 році в університетах та культурних центрах почали проводитися Українські тижні культури, що об'єднували десятки подій у різних містах Сполученого Королівства – від Белфаста до Лондона. Ці заходи включали виставки, лекції, музичні й театральні виступи, а також презентації сучасної української літератури та мистецтва, розширюючи знання британської публіки про сучасну Україну (Kiselyova & Ivashchenko, 2025).

Культурне життя також включало активну видавничу діяльність. Так, Український інститут у Лондоні випускав журнал London Ukrainian Review, присвячений важливим соціокультурним темам, зокрема дитинству під час війни, спогадам та мистецьким роздумам українців у діаспорі. Цей журнал став майданчиком для української думки та творчості, доступної англомовному читачеві, й укріпив роль української діаспори у культурному діалозі зі світом (Kiselyova & Ivashchenko, 2025).

У більш локальному контексті українські громади у великих містах Великої Британії, таких як Лондон, Манчестер, Единбург та інших, організовували регулярні культурні події: від літературних вечорів і кінопоказів до вистав народного мистецтва та музичних імпрез. Наприклад, у столиці Шотландії з'явилися тематичні культурні пішохідні тури, що поєднували історичну спадщину з українськими культурними комунікаціями (History of Ukrainian organisations in Britain, 2025).

Підтримка України з боку діаспори

У 2014 році, після Революції Гідності та початку російської агресії проти України, українська діаспора у Великій Британії мобілізувала значні зусилля для підтримки рідної держави. У цей період діаспорні організації активно діяли як у сфері гуманітарної допомоги, так і у сфері інформаційної та культурної підтримки України на міжнародній арені.

У відповідь на війну на Сході України діаспорні структури, перш за все, СУБ, організовували інформаційні кампанії на підтримку суверенітету та територіальної цілісності України, розповсюджували матеріали про ситуацію в Україні серед британської громадськості та підтримували співпрацю з українськими дипломатичними установами. Вони також сприяли благодійним ініціативам та збору коштів для гуманітарної допомоги, медичного забезпечення та підтримки постраждалих від конфлікту в Україні (Lapshyna, 2021).

Українська діаспора підтримувала численні волонтерські ініціативи, які допомагали пораненим, переселенцям та їхнім сім'ям. Ці ініціативи включали збір коштів, обладнання для медичних закладів і передачу гуманітарної допомоги через партнерські організації в Україні.

Діаспорні мережі сприяли також розвитку спільнот взаємодопомоги в межах Великої Британії, зокрема, організації зустрічей, благодійних концертів, виставок та акцій солідарності, де збирали кошти для українських благодійних фондів та волонтерських проєктів (Lapshyna, 2019).

Українські організації в Британії здійснювали адвокаційну роботу щодо привертання уваги уряду Великої Британії та широкої громадськості до ситуації в Україні. Це включало спільні листи до політиків, участь у публічних дебатах і заходи з підтримки української позиції в питаннях безпеки, санкцій проти агресора та міжнародної політики.

Наприклад, СУБ та інші громадські групи проводили інформаційні сесії, публічні лекції та тематичні виставки, щоб підвищити обізнаність британців про історію та сучасні виклики, з якими зіштовхнулася Україна після анексії Криму та початку війни на Донбасі в 2014 році (Lapshyna, 2019).

Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року українська діаспора у Великій Британії мобілізувала потужну підтримку для рідної країни. Українці в Сполученому Королівстві об'єднали зусилля для допомоги людям, які постраждали від війни, адвокації українських інтересів на міжнародній арені та інтеграції новоприбулих до британського суспільства (Fihel et al., 2025).

Українські організації діаспори активно працювали над підвищенням обізнаності про війну в Україні серед британської політичної та громадської спільноти. Ukrainian Voice UK – коаліція громадських груп, благодійних організацій, науковців і лідерів громад – спрямована на адвокацію прав і довгострокову підтримку українських родин, які прибули до Великої Британії після 2022 року. Організація проводить заходи, співпрацює з парламентськими групами, намагається впливати на політичні рішення, що стосуються українців у діаспорі.

Діаспора також активно організовувала інформаційні кампанії, публічні акції та заходи солідарності, щоб привертати увагу британського суспільства до потреб України та підтримати україномовну спільноту, що живе у Великій Британії.

Українська діаспора у 2022–2026 роках намагалася впливати на формування британської політики щодо України. Представники громади брали участь у публічних дискусіях, круглих столах та парламентських слуханнях. Активність діаспори сприяла формуванню стабільної підтримки України у британському політичному середовищі, що співпадає з підписанням у 2025 році угоди про сторічне партнерство між Україною та Великою Британією (Fihel et al., 2025).

Висновки дослідження та перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Таким чином, упродовж 2014–2021 років українська діаспора у Великій Британії демонструвала стале кількісне зростання та поступове ускладнення внутрішньої структури, стаючи більш різноманітною за віком, професійною належністю та формами самоорганізації. Вона поєднувала історичну спадщину повоєнної еміграції з активністю нової хвилі мобільних і високоосвічених українців, що сприяло модернізації організаційного середовища громади. Традиційні інституції співіснували з новими горизонтальними ініціативами,

які формувалися завдяки цифровим комунікаціям, волонтерським практикам та активній громадянській позиції нових мігрантів.

У 2022–2026 роках українська діаспора у Великій Британії перетворилася з відносно невеликої міграційної спільноти на одну з найбільш помітних нових етнічних громад країни. Її розвиток характеризувався різким кількісним зростанням, переважанням жінок і дітей серед новоприбулих, високим освітнім потенціалом та розширенням географії розселення. Водночас для значної частини українців зберігається невизначеність щодо довгострокової інтеграції у британське суспільство або повернення в Україну, що визначає перспективність подальших досліджень інтеграційних стратегій та транснаціональних практик української громади.

Культурний розвиток діаспори впродовж досліджуваного періоду засвідчив посилення її ролі як носія української ідентичності у міжнародному середовищі. Через діяльність громадських організацій, освітніх центрів, фестивалів, мистецьких подій, виставок, видавничих та академічних ініціатив українська громада сформувала розгалужений культурний простір, який не лише забезпечував збереження національної ідентичності, а й сприяв діалогу між українською та британською культурами.

Водночас українська діаспора у Великій Британії в умовах російсько-української війни виконувала важливу суспільно-політичну функцію. Через волонтерські програми, гуманітарну допомогу, адвокаційні кампанії, інформаційні ініціативи, публічні акції та взаємодію з британськими політичними колами вона сприяла формуванню стійкої підтримки України в британському суспільстві та політичному середовищі. Саме в цьому контексті наукова новизна дослідження полягає у систематизації сучасних тенденцій розвитку української діаспори у Великій Британії та виявленні її ролі як чинника суспільно-політичної мобілізації, міжнародної солідарності й підтримки України в умовах російсько-української війни.

References [Список використаної літератури]

- Advocacy and community support initiatives. (2024). Ukrainian Voice UK. [in English] [Advocacy and community support initiatives. Ukrainian Voice UK. 2024. URL: <https://ukrainianvoiceuk.org/2024/02/24/advocacy-and-community-support-initiatives> (дата звернення: 01.12.2024).]
- Adams, C. (2023). Ukrainian refugees in the UK: Integration challenges and successes. BBC News. <https://www.bbc.com/news/uk-61548979> [in English] [Adams C. Ukrainian refugees in the UK: Integration challenges and successes. BBC News. 2023. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-61548979> (дата звернення: 20.12.2025).]
- Association of Ukrainians in Great Britain. (2026). Association of Ukrainians in Great Britain. <https://www.augb.co.uk/about-us-and-our-community/about-the-augb/> [in English] [Association of Ukrainians in Great Britain. Association of Ukrainians in Great Britain. 2026. URL: <https://www.augb.co.uk/about-us-and-our-community/about-the-augb/> (дата звернення: 20.12.2025).]
- Brinkley, R. (2022). Ukraine and the UK: Political, security and diaspora dimensions. Chatham House. <https://www.chathamhouse.org/events/all/research-event/uk-ukraine-political-security-diaspora-dimensions> [in English] [Brinkley R. Ukraine and the UK: Political, security and diaspora dimensions. Chatham House. 2022. URL: <https://www.chathamhouse.org/events/all/research-event/uk-ukraine-political-security-diaspora-dimensions> (дата звернення: 12.12.2025).]
- Fihel, A., Homel, K., Jaroszewicz, M., Lesińska, M., Bentz, A.-S. (2025). Diaspora at war: Mobilization of the Ukrainian diaspora in the first 2 years of the Russian full-scale invasion. *Journal of Refugee Studies*, 38(3), 704–721. <https://doi.org/10.1093/jrs/feaf006> [in English] [Fihel A., Homel K., Jaroszewicz M., Lesińska M., Bentz A.-S. Diaspora at war: mobilization of the Ukrainian diaspora in the first 2 years of the Russian full-scale invasion. *Journal of Refugee Studies*. 2025. Vol. 38, No. 3. P. 704–721. DOI: <https://doi.org/10.1093/jrs/feaf006>.]
- Giles, K. (2022). How Britain's Ukrainian community mobilised after the invasion. The Guardian. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/nov/21/britain-ukrainian-community-mobilised-after-invasion> [in English] [Giles K. How Britain's Ukrainian community mobilised after the invasion. The

- Guardian. 2022. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/nov/21/britain-ukrainian-community-mobilised-after-invasion> (дата звернення: 10.10.2025).]
- History of Ukrainian organisations in Britain. (2025). Ukrainians in the UK. <https://www.ukrainiansintheuk.info/eng/00/after2022-e.htm> [in English] [History of Ukrainian organisations in Britain. Ukrainians in the UK. 2025. URL: <https://www.ukrainiansintheuk.info/eng/00/after2022-e.htm> (дата звернення: 12.12.2025).]
- Kiselyova, Y., & Ivashchenko, V. (2025). Ukrainian academics in forced migration caused by the Russian–Ukrainian war: Problems of identity. *Central and Eastern European Migration Review*, 14(1), 139–159. <https://doi.org/10.54667/ceemr.2025.06> [in English] [Kiselyova Y., Ivashchenko V. Ukrainian academics in forced migration caused by the Russian–Ukrainian war: Problems of identity. *Central and Eastern European Migration Review*. 2025. Vol. 14, No. 1. P. 139–159. DOI: <https://doi.org/10.54667/ceemr.2025.06>.]
- Kudelia, S. (2015). The house that Yanukovych built. *Journal of Democracy*, 25(3), 19–34. <https://doi.org/10.1353/jod.2014.0039> [in English] [Kudelia S. The house that Yanukovych built. *Journal of Democracy*. 2015. Vol. 25, No. 3. P. 19–34. DOI: <https://doi.org/10.1353/jod.2014.0039>.]
- Lapshyna, I. (2019). Do diasporas matter? The growing role of the Ukrainian diaspora in the UK and Poland for the development of the homeland at times of war. *Central and Eastern European Migration Review*, 8(1), 51–73. <https://doi.org/10.17467/ceemr.2019.04> [in English] [Lapshyna I. Do diasporas matter? The growing role of the Ukrainian diaspora in the UK and Poland for the development of the homeland at times of war. *Central and Eastern European Migration Review*. 2019. Vol. 8, No. 1. P. 51–73. DOI: <https://doi.org/10.17467/ceemr.2019.04>.]
- Lapshyna, I. (2021). The Ukrainian (post)revolutionary process: Diaspora mobilisations in the United Kingdom and Poland. *Finisterra*, 56(117), 237–252. <https://doi.org/10.18055/Finis19908> [in English] [Lapshyna I. The Ukrainian (post)revolutionary process: Diaspora mobilisations in the United Kingdom and Poland. *Finisterra*. 2021. Vol. 56, No. 117. P. 237–252. DOI: <https://doi.org/10.18055/Finis19908>.]
- Migration statistics related to the Homes for Ukraine scheme. (2024). Office for National Statistics. <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/datasets/visaholdersenteringtheukundertheukrainehumanitarianschemes> [in English] [Migration statistics related to the Homes for Ukraine scheme. Office for National Statistics. 2024. URL: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/internationalmigration/datasets/visaholdersenteringtheukundertheukrainehumanitarianschemes> (дата звернення: 12.12.2025).]
- The UK response to the war in Ukraine. (2024). House of Commons Library. <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9473/> [in English] [The UK response to the war in Ukraine. House of Commons Library. 2024. URL: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9473/> (дата звернення: 20.12.2025).]
- Ukrainian community organisations in Britain and refugee integration. (2023). The Times. <https://www.thetimes.com/world/russia-ukraine-war/article/ukrainian-community-organisations-in-britain-and-refugee-integration> [in English] [Ukrainian community organisations in Britain and refugee integration. The Times. 2023. URL: <https://www.thetimes.com/world/russia-ukraine-war/article/ukrainian-community-organisations-in-britain-and-refugee-integration> (дата звернення: 12.12.2025).]
- What can you do to support Ukraine & Ukrainians? (2023). London Ukrainian Review. Ukrainian Institute London. <https://uil.org.uk/russias-war-against-ukraine-what-can-you-do-to-support-ukraine-ukrainians/> [in English] [What can you do to support Ukraine & Ukrainians? London Ukrainian Review. Ukrainian Institute London. 2023. URL: <https://uil.org.uk/russias-war-against-ukraine-what-can-you-do-to-support-ukraine-ukrainians/> (дата звернення: 12.12.2025).]

Mankovsky Y. V.

Department of International Relations
 Odesa I.I. Mechnikov National University
 Dvoryanska Str., 2, Odesa, 65082, Ukraine

UKRAINIAN DIASPORA IN THE UK IN 2014–2026

Summary

The article presents the results of a study of the evolution of the Ukrainian diaspora in United Kingdom during 2014–2026. The purpose of the article is to provide a comprehensive analysis of changes in the size, social structure, forms of self-organization,

cultural life, and directions of socio-political activity of the Ukrainian community in the United Kingdom under the conditions of the Russian-Ukrainian war. The study found that during 2014–2026 the Ukrainian diaspora in the United Kingdom underwent both quantitative and qualitative transformation: from a relatively small historically formed community into one of the most visible new ethnic communities in the country. The growth of the diaspora intensified significantly after 2022 as a result of the large-scale movement of Ukrainian citizens to the United Kingdom within humanitarian support programmes. It was established that the contemporary structure of the Ukrainian diaspora is characterized by a high educational potential, professional diversity, a predominance of women and children among newcomers, as well as the combination of historical organizations with new horizontal forms of civic self-organization. The research demonstrated that traditional institutions of the Ukrainian community coexist with new volunteer, social, and advocacy initiatives that emerged under the influence of war and new migration processes. Particular attention is paid to the fact that during 2014–2026 the Ukrainian diaspora in the United Kingdom performed not only a socio-cultural but also a socio-political function: through the activities of public organizations, public actions, information campaigns, interaction with British political circles, and advocacy initiatives, it contributed to the formation of sustainable support for Ukraine in British society and the political environment. At the same time, cultural projects, educational programmes, festivals, artistic events, and the activities of Ukrainian organizations became important instruments for preserving national identity and promoting Ukraine in the British public space. It is proved that under conditions of Russian aggression the Ukrainian diaspora became an important factor of international solidarity with Ukraine, combining humanitarian assistance, civic mobilization, cultural diplomacy, and public support for Ukrainian citizens in the United Kingdom.

Key words: Ukrainian diaspora, Russian-Ukrainian war, migration, United Kingdom, political processes, international activity.

Дата першого надходження статті до видання: 06.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026